

ЗАКОН за публичните предприятия

Обн. - ДВ, бр. 79 от 08.10.2019 г.; изм., бр. 100 от 20.12.2019 г., в сила от 01.01.2020 г.; изм. и доп., бр. 85 от 02.10.2020 г., в сила от 02.10.2020 г.; изм., бр. 96 от 10.11.2020 г., в сила от 10.11.2020 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда начина за определяне и публично оповестяване на държавната политика в областта на публичните предприятия, въвеждането на стандарти за добро корпоративно управление на публичните предприятия, както и задълженията за оповестяване и прозрачност на дейността на публичните предприятия и органите им за управление.

(2) Държавната политика по отношение на публичните предприятия се определя и осъществява от Министерския съвет.

(3) Общинските политики по отношение на публичните предприятия се определят и осъществяват от общинските съвети.

Чл. 2. (1) Публични предприятия са:

1. търговските дружества с над 50 на сто държавно/общинско участие в капитала или в които държавата/общината по друг начин упражнява доминиращо влияние;

2. дъщерните дружества на търговските дружества по т. 1 и предприятията по т. 3, ако чрез тях държавата/общината контролира повече от 50 на сто от дяловете/акциите с право на глас или по друг начин упражнява доминиращо влияние;

3. държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

(2) Изискванията на този закон не се прилагат за Българската банка за развитие.

Чл. 3. Органите на местното самоуправление и общинските публични предприятия прилагат съответно разпоредбите на глави втора, пета, шеста и седма.

Чл. 4. Публичните предприятия се разделят на категориите „микро“, „малки“, „средни“ и „големи“ въз основа на критериите, описани в глава втора, раздел I и раздел II от Закона за счетоводството.

Глава втора ПРИНЦИПИ НА УПРАЖНЯВАНЕ НА ДЪРЖАВНАТА СОБСТВЕНОСТ ВЪРХУ ПУБЛИЧНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Чл. 5. Публичните предприятия са юридически лица, които се създават и управляват в интерес на гражданите и обществото с цел постигане на максимална стойност за обществото чрез ефективно разпределение на ресурсите, когато е необходимо:

1. да се елиминират съществуващи пазарни дефекти;

2. да се предоставят стоки или услуги от стратегическо значение или такива, свързани с националната сигурност или развитие;

3. да се управлява стратегическо за държавата имущество.

Чл. 6. (1) Стопанската дейност на публичните предприятия се извършва при равни условия с другите икономически оператори и не се допускат злоупотреби с монополно или господстващо положение или нелоялна конкуренция.

(2) Членовете на органите за управление и контрол действат информирано, добросъвестно, с дължимата грижа и внимание и в най-добрия интерес на предприятието и собствениците на капитала.

(3) Всички съдружници/акционери в публичните предприятия се третират еднакво.

Чл. 7. (1) На публичните предприятия може да бъдат възлагани задължения за извършване на обществена услуга или за изпълнение на цели на публичната политика от органите, упражняващи правата на държавата/общината, в рамките на техните компетенции или по ред, определен със закон.

(2) Задълженията по ал. 1 се конкретизират чрез посочване на задълженото публично предприятие, съдържанието на задължението, срока и условията, при които то следва да бъде изпълнено, както и други условия, ако има такива. Информацията се публикува на интернет страницата на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

(3) Разходите на публичните предприятия, в изпълнение на задължения по ал. 1, се финансират от държавния/общинския бюджет или по ред, определен със закон, и се оповестяват в годишния финансов отчет.

Чл. 8. Публичните предприятия, на които са възложени задължения за извършване на обществени услуги и/или цели на публичната политика, прилагат същите правила за публично оповестяване по глава седма като предприятията, категоризирани като „големи“.

Чл. 9. (1) Основната правна форма на търговските дружества с държавно участие в капитала е „акционерно дружество“. Правната форма „дружество с ограничена отговорност“ е допустима за „микро“, „малки“ и „средни“ предприятия.

(2) Промяна в правната форма се извършва, в случай че за период от три последователни финансови години дадено търговско дружество с държавно участие в капитала отговаря на критериите за „голямо“ предприятие, в срок от една година.

Чл. 10. (1) Министерският съвет одобрява политика за участието на държавата в публичните предприятия. Политиката съдържа обосновка на причините държавата да притежава участие в публичните предприятия и целите, които си поставя това участие, ролята на държавата в ръководенето на публичните предприятия, изпълнението на политиката, както и ролята и отговорностите на министрите, упражняващи правата на държавата, и другите държавни организации, участващи в изпълнението.

(2) Политиката за участието на държавата в публичните предприятия се разработва от Агенцията за публичните предприятия и контрол в сътрудничество с органите, упражняващи правата на държавата в предприятията, и другите държавни организации, участващи в нейното осъществяване.

(3) Политиката за участието на държавата в публичните предприятия се актуализира при необходимост, но най-малко на всеки 4 години, въз основа на предложения, представени от Агенцията за публичните предприятия и контрол.

(4) Политиката за участието на държавата в публичните предприятия се публикува на интернет страниците на Министерския съвет и на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

Глава трета

КООРДИНИРАНЕ НА УЧАСТИЕТО НА ДЪРЖАВАТА В ПУБЛИЧНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Чл. 11. (1) Агенцията за публичните предприятия и контрол изпълнява функциите на звено, което осъществява координацията на държавната политика по отношение на публичните предприятия, наблюдава и докладва на Министерския съвет за нейното изпълнение.

(2) Изпълнителният директор на Агенцията за публичните предприятия и контрол се отчита пред Министерския съвет и работи под надзора на министър-председателя или на определен от него заместник министър-председател.

(3) За членове на изпълнителния съвет на Агенцията за публичните предприятия и контрол се назначават лица с висше образование - магистър, с минимум 10 години професионален опит в областта на финансите, държавното управление и/или реалния сектор на икономиката, от които най-малко три години на ръководна длъжност.

Чл. 12. Агенцията за публичните предприятия и контрол осъществява функциите по чл. 11, ал. 1, като:

1. разработва политиката за участието на държавата в публичните предприятия;

2. извършва мониторинг на изпълнението на политиката за участието на държавата в публичните предприятия и изготвя актуализация на политиката;
3. подпомага органите, упражняващи правата на държавата, при определяне на общите стратегически цели на предприятията и ключовите показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели в бизнес програмите на предприятията;
4. извършва мониторинг на дейността на публичните предприятия и изготвя обобщен доклад за предходната година във формат и обхват, определени в закона;
5. осъществява сътрудничество с други държавни администрации, неправителствени и международни институции по въпроси, свързани с ръководенето на публичните предприятия;
6. публикува актуална информация и отчети за дейността на публичните предприятия, включително финансова и нефинансова информация за предприятията;
7. извършва мониторинг на конкурсните процедури за избор и назначаване на членове на органи за управление и контрол;
8. извършва оценка на изпълнението на одобрените бизнес програми на публичните предприятия и прави предложения за подобряване на тяхното управление;
9. при делегиране от Министерския съвет упражнява правата на държавата в публични предприятия;
10. при поискване оказва съдействие на общините по отношение на ръководенето на общинските публични предприятия;
11. изготвя оценка и анализ на одобрените бизнес програми на публичните предприятия и на тяхното изпълнение, както и препоръки по отношение на рисковете и ефектите върху публичните финанси, включително за потенциалните ефекти и рискове върху показателите за консолидирания дълг и дефицит/излишък на сектор „Държавно управление“;
12. дава указания по прилагането на закона.

Глава четвърта

ПРАВОМОЩИЯ НА ДЪРЖАВАТА В ПУБЛИЧНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Чл. 13. Министерският съвет упражнява правата на държавата в публичните предприятия. Министерският съвет може да делегира тези права на министрите съобразно отрасловата им компетентност и/или на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

Чл. 14. Министерският съвет:

1. одобрява политика за участието на държавата в публичните предприятия, както и нейната актуализация въз основа на предложенията на Агенцията за публичните предприятия и контрол;
2. създава нови търговски дружества с държавно участие;
3. одобрява общата дивидентна политика.

Чл. 15. (1) Органът, упражняващ правата на държавата, взема решенията от компетентността на общото събрание на съдружниците/акционерите в едноличните публични предприятия и упражнява правата на съдружник/акционер в публичните предприятия, в които държавата не е едноличен собственик на капитала.

(2) Когато публично предприятие участва в друго дружество, правата му като съдружник/акционер или едноличен собственик се упражняват от лицето, което има право да го представлява, или от изрично упълномощено от него лице.

(3) Решенията по ал. 1 и 2 се оформят в протокол в съответната за решенията на общото събрание форма.

Чл. 16. Органът, упражняващ правата на държавата като съдружник/акционер в публично предприятие, участва лично или чрез упълномощен представител в събранията на съдружниците/акционерите, представлява в тях държавните

дялове/акции и гласува на базата на броя на притежаваните от държавата дялове/акции. При упълномощаване в пълномощното се указва начинът на гласуване по всяка точка от дневния ред.

Чл. 17. (1) Органът, упражняващ правата на държавата като едноличен собственик на капитала или съдружник/акционер, със съдействието на Агенцията за публичните предприятия и контрол определя общите стратегически цели и оценява резултатите от дейността на предприятието и ръководните му органи.

(2) Органът, упражняващ правата на държавата като едноличен собственик на капитала, съответно общото събрание, одобрява бизнес програмите и включените в тях ключови показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели, приети от надзорния съвет, съответно от съвета на директорите, със съдействието на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

(3) Агенцията за публичните предприятия и контрол извършва оценка на изпълнението на одобрените бизнес програми на публичните предприятия. Резултатът от оценката се предоставя на органа, упражняващ правата на държавата, заедно с предложения за подобряване на управлението на публичното предприятие.

(4) Редът за сключване на договори за възлагане на контрола с членовете на надзорния съвет, когато това е приложимо, и на договори за възлагане на управлението с членовете на съвета на директорите се урежда с правилника за прилагане на закона.

Чл. 18. Органът, упражняващ правата на държавата, не се намесва в управлението или в текущата оперативна дейност на публичното предприятие и спазва правата му по отношение на упражняването на всички права на собственост в съответните дъщерни дружества.

Чл. 19. Редът за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала се определя от Министерския съвет в правилника за прилагане на закона.

Глава пета

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОРГАНИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2020 г., в сила от 02.10.2020 г.) (1) Управител или член на колективен орган за управление и контрол на публично предприятие може да бъде български гражданин или гражданин на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, който:

1. има завършено висше образование;
2. има най-малко 5 години професионален опит;
3. не е поставен под запрещение;
4. не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер;
5. не е лишен от правото да заема съответната длъжност;
6. не е обявен в несъстоятелност като едноличен търговец или неограничено отговорен съдружник в търговско дружество, обявено в несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори;
7. не е бил член на управителен или контролен орган на дружество, съответно кооперация, прекратени поради несъстоятелност през последните две години преди назначаването, ако са останали неудовлетворени кредитори;
8. не е съпруг/съпруга или лице във фактическо съжителство, роднина по права линия, по сребрена линия - до четвърта степен включително, и по сватовство - до втора степен включително, на управител или член на колективен орган за управление и контрол на същото публично предприятие;
9. не заема висша публична длъжност по чл. 6, ал. 1, т. 1 - 38 и 41 - 45 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, не е член на политически кабинет и секретар на община;

10. не извършва търговски сделки от свое или от чуждо име;
 11. не е съдружник в събирателни, в командитни дружества и в дружества с ограничена отговорност;
 12. не е управител или член на изпълнителен или контролен орган на друго публично предприятие;
 13. отговаря на други изисквания, предвидени в устава на дружеството.
- (2) Забраните по ал. 1, т. 10 и 11 се прилагат, когато се извършва дейност, сходна с дейността на дружеството.
- (3) (Изм. - ДВ, бр. 85 от 2020 г., в сила от 02.10.2020 г.) Не може да бъдат управители и изпълнителни членове на съветите на директорите и на управителните съвети лица, които работят по служебно или по трудово правоотношение, освен като преподаватели във висше училище.

Чл. 21. (1) Всички членове на органите за управление и контрол се избират и назначават след провеждане на конкурс. Условието и редът за провеждане на конкурса се уреждат в правилника за прилагане на закона.

(2) Членовете на органите за управление и контрол са лица с разнообразна квалификация и професионален опит, съответстващи на спецификата на осъществяваните от съответното публично предприятие дейности, отговарят на определени критерии по отношение на репутация и почтеност и могат да отделят достатъчно време за изпълнение на възложените им задължения.

(3) Всички представители на държавата в органите за управление и контрол на публичните предприятия е необходимо да отговарят на изискванията по ал. 2. Представителят на държавата има същите права, задължения и отговорности като останалите членове на органите за управление и контрол, включително правото да получава възнаграждение и задължението да не разкрива търговски тайни на публичното предприятие.

(4) Съветите на директорите, управителните и надзорните съвети могат да създават специални комитети измежду своите членове, като комитети по възнагражденията или за управление на риска. Комитетите подготвят решения, които се приемат от съответните съвети. Правомощията за вземане на решения не се делегират на комитети. Комитетите се председателстват от независим член на съвета.

(5) Всички съвети изготвят годишни самооценки на своята дейност и ефективност, които се представят на органа, упражняващ правата на държавата, и на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

Чл. 22. (Доп. - ДВ, бр. 85 от 2020 г., в сила от 02.10.2020 г.) (1) В съветите на директорите и в надзорните съвети на публичните предприятия независимите членове трябва да са не по-малко от една трета, но не повече от една втора от състава.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 85 от 2020 г., в сила от 02.10.2020 г.) Съветите на директорите и надзорните съвети на публичните предприятия, категоризирани като „големи“, се състоят най-малко от петима членове с изключение на съветите на директорите на държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ, за които се прилага разпоредбата на чл. 63, ал. 2, изречение второ от Закона за лечебните заведения. Председателят на съвет трябва да е независим член.

Чл. 23. (1) Независимите членове трябва да отговарят на изискванията по чл. 20.

(2) Независим член не може да бъде:

1. служител в публичното предприятие;
2. акционер/съдружник в същото публично предприятие;
3. лице, което лично или чрез свързани лица има търговски отношения с публичното предприятие;
4. едноличен търговец, акционер или съдружник в търговско дружество, което има същия или сходен предмет на дейност като публичното дружество;

5. свързано лице с друг член на управителен или контролен орган на публичното предприятие.

(3) Не са независими членове представителите на държавата в органите за управление и контрол.

(4) Членовете на управителните съвети в акционерните дружества с двустепенна структура са независими от държавата, съответно от общината.

Чл. 24. (1) Договорът за управление и контрол на управител или на член на колективен орган за управление и контрол на публично предприятие се прекратява предсрочно при:

1. смърт;

2. подаване на молба за освобождаване;

3. обективна невъзможност да изпълнява задълженията си за повече от 6 месеца;

4. осъждане за извършено умишлено престъпление от общ характер;

5. несъвместимост с изискванията по чл. 20 и чл. 23, ал. 2;

6. тежко нарушение или системно неизпълнение на служебните задължения;

7. влизане в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

(2) Освен в случаите по ал. 1, договорът може да се прекрати предсрочно и при освобождаване от длъжност поради неизпълнение на заложените показатели в одобрената бизнес програма.

Глава шеста **СЧЕТОВОДСТВО И ОДИТ**

Чл. 25. Счетоводството на публичните предприятия се извършва в съответствие със Закона за счетоводството. Публичните предприятия съставят финансовите си отчети на базата на Националните счетоводни стандарти или на Международните счетоводни стандарти в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството.

Чл. 26. Годишните и консолидираните отчети на публичните предприятия подлежат на задължителен независим финансов одит от регистрирани одитори в съответствие със Закона за счетоводството и Закона за независимия финансов одит. Одитите се изпълняват стриктно в съответствие с международните одиторски стандарти.

Чл. 27. Вътрешният одит на публичните предприятия се организира в съответствие със Закона за вътрешния одит в публичния сектор.

Глава седма **ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЯВАНЕ**

Чл. 28. Публичните предприятия публикуват финансова и нефинансова информация за предприятието в съответствие с разпоредбите на този закон, правилника за неговото прилагане и приложимото законодателство.

Чл. 29. (1) Публичните предприятия изготвят тримесечни и годишни финансови отчети, анализи и доклади и ги предоставят на органа, упражняващ правата на държавата, и на Агенцията за публичните предприятия и контрол по ред, формат, съдържание и срокове, определени в правилника за прилагане на закона. Към публичните предприятия, категоризирани като „големи“, се прилагат завишени изисквания за разкриване на информация.

(2) Агенцията за публичните предприятия и контрол публикува получената по ал. 1 информация на своята интернет страница.

(3) Финансовите отчети съдържат най-малко счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите, отчет за собствения капитал, отчет за паричните потоци и приложенията към тях, изготвени в съответствие със Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти, придружени с анализ на дейността.

(4) Нефинансовата информация включва най-малко елементите от нефинансовата декларация по чл. 48 от Закона за счетоводството, както и отчети за оценка на риска, човешките ресурси и трудовите отношения, устойчивостта, въздействието върху околната среда, сделките между свързани лица и отчет за членовете на управителните и контролните органи, включително отчет за тяхното възнаграждение, отчет за изпълнението на възложените задължения за извършване на обществени услуги и на целите на публичната политика.

Чл. 30. Агенцията за публичните предприятия и контрол отговаря за изготвянето на годишен обобщен доклад за държавните публични предприятия. Обобщеният доклад прави преглед на резултатите от дейността на предприятията, както и анализ на дейността на предприятията по сектори и на всички публични предприятия, категоризирани като „големи“. В обобщения доклад се прави и оценка на спазването от публичните предприятия на приложимите стандарти за корпоративно управление и оповестяване. Обобщеният доклад съдържа и информация относно изпълнението на държавната политика по отношение на публичните предприятия.

Чл. 31. (1) Агенцията за публичните предприятия и контрол ежегодно представя обобщения доклад за съответната година за одобрение от Министерския съвет в срок до 31 октомври на следващата година. Министерският съвет представя пред Народното събрание обобщения доклад в едномесечен срок от одобряването му.

(2) Агенцията за публичните предприятия и контрол публикува обобщения доклад на интернет страницата си и го издава на хартиен носител.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) По смисъла на този закон:

1. **„Бизнес програма“** е документ за планиране на дейността на публичното предприятие за период най-малко три години, съдържащ и ключови показатели за изпълнение на заложените финансови и нефинансови цели.

2. **„Доминиращо влияние“** се предполага в случаите, в които държавата пряко или непряко притежава повече от 50 на сто от записания капитал на предприятието, контролира мнозинството от гласовете, свързани с акциите/дяловете, емитирани от предприятието, или може да назначи повече от половината от членовете на управителния или надзорния орган на предприятието.

3. **„Максимална стойност за обществото“** означава постигането на добавена стойност за гражданите посредством осигуряване на дългосрочна стойност на инвестициите и приходи за държавния бюджет от търговската дейност на публичните дружества или чрез най-ефективно разпределение на ресурсите при извършване на обществени услуги или изпълнение на цели на публичната политика.

4. **„Нефинансови цели“** са цели на публичното предприятие, които произтичат от общата стратегическа цел, определена за публичното предприятие, и от нормативни актове и документи за планиране на политиката и са свързани с осъществяване на функциите, определени за публичното предприятие.

5. **„Обществени услуги“** са образователни, здравни, водоснабдителни, канализационни, топлоснабдителни, електроснабдителни, газоснабдителни, телекомуникационни, пощенски или други подобни услуги, предоставени за задоволяване на обществени потребности.

6. **„Общи стратегически цели“** са цели, които държавата/общината желае да постигне чрез участие в публичното предприятие и които произтичат от нормативни актове и документи за планиране на политиката.

7. **„Орган, упражняващ правата на държавата“** е:

а) административен орган, който по закон или съгласно разпореждане на Министерския съвет упражнява правата на държавата в капитала на публично предприятие по чл. 2, ал. 1, т. 1 и 3;

б) публично предприятие по чл. 2, ал. 1, т. 2, когато упражнява правата на собственост в друго публично предприятие.

8. „Пазарни дефекти“ са случаите, в които разпределението на стоки и услуги на свободния пазар е неефективно и неефикасно.

9. (Отм. - ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.).

10. „Стандарти за добро корпоративно управление“ са стандартите, включени в Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие за корпоративно управление на публичните предприятия.

11. „Финансови цели“ са цели на публичното предприятие, свързани с финансовата му дейност (включително рентабилност, структура на капитала, оборот, печалба и дивиденди).

12. „Цели на публичната политика“ са тези, които облагодетелстват широката общественост в рамките на специфичната компетентност на публичните предприятия, различни от постигането на максимални печалби и стойност за акционерите, например предоставянето на обществени услуги - пощенски, транспортни, както и други специални задължения, поети в обществен интерес.

13. „Членове на органи за управление и контрол“ са членовете на надзорните съвети и управителните съвети в акционерните дружества с двустепенна структура, членовете на съветите на директорите в акционерните дружества с едностепенна структура, управителите и контрольорите в дружествата с ограничена отговорност и членовете на управителните съвети и изпълнителните директори в държавните предприятия, образувани със закон.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Не може да се създават държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, ако се предвижда те да извършват предимно стопанска дейност, която може да се осъществява от частен оператор с цел печалба.

(2) Министерският съвет възлага на Агенцията за публичните предприятия и контрол изготвянето на анализ на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия за изясняване на характера на осъществяваната от тях дейност - предимно търговска или предимно публични функции и политики. Анализът се представя на Министерски съвет в срок до 12 месеца от влизането в сила на закона. Въз основа на анализа Министерският съвет в срок до три години приема програма за преобразуване.

(3) Държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, които осъществяват предимно търговска дейност, се преобразуват в еднолични търговски дружества по реда на част втора, дял трети, глава шестнадесета, раздел III на Търговския закон.

(4) Държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, които осъществяват предимно публични функции и политики, се реорганизируют в административни структури при спазване на действащата нормативна уредба или се включват в консолидираната фискална програма съгласно чл. 13, ал. 4 или чл. 171 от Закона за публичните финанси.

§ 3. (Доп. - ДВ, бр. 85 от 2020 г., в сила от 02.10.2020 г.; изм., бр. 96 от 2020 г., в сила от 10.11.2020 г.) (1) В тримесечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет приема устройствен правилник на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

(2) В 6-месечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет приема правилник за неговото прилагане.

(3) В 6-месечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет привежда в съответствие с него подзаконовите нормативни актове.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 85 от 2020 г., в сила от 02.10.2020 г.; изм., бр. 96 от 2020 г., в сила от 10.11.2020 г.) В 16-месечен срок от влизането в сила на закона съставите на

органите за управление и контрол на публичните предприятия се привеждат в съответствие с изискванията му.

§ 4. Агенцията за публичните предприятия и контрол дава указания по прилагането на закона.

§ 5. (1) Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол се преименува на Агенция за публичните предприятия и контрол.

(2) Дейността, бюджетът, активите, пасивите, архивът и другите права и задължения на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол преминават към Агенцията за публичните предприятия и контрол. Висящите дела към датата на влизането в сила на закона се продължават от Агенцията за публичните предприятия и контрол до тяхното приключване във всички инстанции.

(3) Трудовите и служебните правоотношения на ръководителите и служителите в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол се уреждат при условията на чл. 123 от Кодекса на труда и чл. 87а от Закона за държавния служител.

(4) Извън случаите по ал. 3 служебните и трудовите правоотношения на служителите от администрацията по ал. 1, чиито функции не преминават към Агенцията за публичните предприятия и контрол, се уреждат от изпълнителния директор на Агенцията за публичните предприятия и контрол при условията и по реда на чл. 328, ал. 1, т. 2 от Кодекса на труда, съответно при условията и по реда на чл. 106, ал. 1, т. 2 или чл. 106, ал. 1, т. 5 и 6 от Закона за държавния служител.

(5) Агенцията за публичните предприятия и контрол встъпва в правата и задълженията на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол по сключените от нея договори, включително по Оперативни програми, финансирани със средства от Европейския съюз.

(6) Надзорният съвет на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол продължава да упражнява правомощията си като надзорен съвет на Агенцията за публичните предприятия и контрол от датата на влизането в сила на закона.

(7) Изпълнителният съвет на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол продължава да упражнява правомощията си като изпълнителен съвет на Агенцията за публичните предприятия и контрол от датата на влизането в сила на закона.

(8) В случай че член на изпълнителния съвет на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол не отговаря на изискванията на чл. 11, ал. 3, правомощията му се прекратяват от датата на влизането в сила на закона. Членовете на изпълнителния съвет на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол, които отговарят на изискванията на чл. 11, ал. 3, продължават да упражняват правомощията си като членове на изпълнителния съвет на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

§ 6. В Закона за приватизация и следприватизационен контрол (обн., ДВ, бр. 28 от 2002 г.; изм., бр. 78 от 2002 г., бр. 20 и 31 от 2003 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2003 г. - бр. 39 от 2003 г.; изм., бр. 46 и 84 от 2003 г., бр. 55 и 115 от 2004 г., бр. 28, 39, 88, 94, 103 и 105 от 2005 г., бр. 36, 53, 72 и 105 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 36, 65, 94, 98 и 110 от 2008 г., бр. 24, 42, 82 и 99 от 2009 г., бр. 18, 50, 89 и 97 от 2010 г., бр. 19 и 98 от 2011 г., бр. 20, 38, 54 и 60 от 2012 г., бр. 15, 23, 66 и 68 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 34, 41 и 61 от 2015 г., бр. 13 и 60 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г., бр. 7, 8, 64 и 90 от 2018 г. и бр. 56 от 2019 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 1 се създава ал. 5:

„(5) Продажбата на обособени части по ал. 2, т. 3 и 4 може да се извършва чрез електронната платформа по чл. 3а.“

2. В чл. 3 ал. 4 се изменя така:

„(4) В случаите на новообразувано дружество с държавно участие решение за приватизация се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет. В случаите на новообразувано дружество с общинско участие решение за приватизация се приема от общинския съвет.“

3. В чл. 4, ал. 2 думите „търговско дружество с повече от 50 на сто държавно участие в капитала в други търговски дружества“ се заменят с „търговски дружества, чийто капитал е собственост на други търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала“.

4. В чл. 5, ал. 2 след думата „представителство“ се добавя „или на дейности, свързани с функциите ѝ по Закона за публичните предприятия“.

5. В чл. 11 ал. 2 се отменя.

6. Заглавието на глава трета „а“ се изменя така: „Агенция за публичните предприятия и контрол“.

7. Член 22а се изменя така:

„Чл. 22а. (1) С този закон се определят функциите на Агенцията за публичните предприятия и контрол, наричана по-нататък „Агенцията“.

(2) Агенцията за публичните предприятия и контрол е администрация към Министерския съвет за осъществяване на приватизация и следприватизационен контрол в случаите, предвидени в този закон, и за осъществяване координацията на държавната политика по отношение на публичните предприятия съгласно Закона за публичните предприятия. Агенцията за публичните предприятия и контрол извършва дейности по чл. 42 от Закона за концесиите.

(3) Агенцията за публичните предприятия и контрол е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище София.

(4) Органи за управление на Агенцията за публичните предприятия и контрол са:

1. надзорен съвет;

2. изпълнителен съвет.“

8. Член 22б се изменя така:

„Чл. 22б. (1) Агенцията организира и осъществява процеса на приватизация, осъществява следприватизационен контрол по договори за приватизация, сключени от оправомощени държавни органи в случаите, предвидени в този закон, извършва дейности по чл. 42 от Закона за концесиите и осъществява координацията на държавната политика по отношение на публичните предприятия съгласно Закона за публичните предприятия.

(2) При осъществяване на функциите си по ал. 1 Агенцията:

1. събира необходимата информация за всички подлежащи на приватизация обекти от нейната компетентност;

2. извършва маркетинг;

3. възлага на трети лица извършването на дейности съгласно чл. 5;

4. подготвя и сключва сделките за приватизация;

5. осъществява действия по предявяване и събиране на предвидените в договорите за приватизация неустойки, лихви, обезщетения, предявяване на банкови гаранции, претендиране на суми по доверителни сметки и други действия в случаите на неизпълнение; може да предприема действия за разваляне на приватизационните договори, когато са налице основанията за това;

6. контролира и приема всички плащания по приватизационни договори, включително сключени по реда на отменения Закон за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия;

7. извършва проверки относно изпълнението на поетите с приватизационни договори задължения в приватизираните обекти и изисква информация в случаите на постъпили сигнали за неизпълнение на приватизационните договори;

8. дава разрешение, съгласие и одобрение от името на продавача в случаите, когато това е предвидено в приватизационни договори;

9. издава удостоверения за извършените плащания и при поискване за изпълнение на други поети с приватизационните договори задължения;

10. сключва спогодби или споразумения за разсрочване на поети с приватизационните договори задължения в случаите, предвидени в този закон;

11. може да предявява искове за реално изпълнение на неизпълнени парични или имащи парично изражение задължения, поети с приватизационните договори, за които в приватизационните договори не са предвидени неустойки или обезщетения в случай на неизпълнението им;

12. може да предявява искове, свързани със или произтичащи от сключени приватизационни договори или от сключени спогодби, или споразумение по т. 10 във връзка с чл. 22б?, ал. 1 - 4, или от договори за доверителни сметки, банкови гаранции или други документи по сделките, както и може да бъде ответник по такива искове пред съд или арбитраж;

13. в случаите, предвидени в Закона за концесиите, Агенцията извършва независим контрол на изпълнението на определени концесионни договори и извършва действия по възлагане на държавна концесия и по изпълнението и прекратяването на концесионния договор за тази концесия;

14. разработва политиката за участието на държавата в публичните предприятия;

15. извършва мониторинг на изпълнението на политиката за участието на държавата в публичните предприятия и изготвя нейната актуализация;

16. извършва мониторинг на конкурсните процедури за избор и назначаване на членове на органи за управление и контрол;

17. извършва мониторинг на дейността на публичните предприятия и изготвя обобщен доклад за предходната година във формат и обхват, определени в Закона за публичните предприятия;

18. подпомага отрасловите министри при определяне на общите стратегически цели на предприятията и ключовите показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели в бизнес програмите на предприятията;

19. осъществява сътрудничество с други държавни администрации, неправителствени и международни институции по въпроси, свързани с ръководенето на публичните предприятия;

20. публикува актуална информация и отчети за дейността на публичните предприятия, включително финансова и нефинансова информация за предприятията;

21. извършва оценка на изпълнението на одобрените бизнес програми на публичните предприятия и прави предложения за подобряване на тяхното управление;

22. при делегиране от Министерския съвет упражнява правата на държавата в публични предприятия;

23. изготвя оценка и анализ на одобрените бизнес програми на публичните предприятия и на тяхното изпълнение, както и препоръки по отношение на рисковете и ефектите върху публичните финанси, включително за потенциалните ефекти и рискове върху показателите за консолидирания дълг и дефицит/излишък на сектор „Държавно управление“;

24. при поискване оказва съдействие на общините по отношение на ръководенето на общинските публични предприятия.

(3) Агенцията осъществява правомощията си по следприватизационен контрол и в случаите на сключени приватизационни сделки по реда на чл. 32, ал. 1, т. 5, когато купувачът освен заплащането на покупната цена е поел допълнителни задължения.

(4) Когато в приватизационен договор не е предвиден срок за упражняване на правомощието по ал. 2, т. 8, Агенцията упражнява това правомощие до пълното и окончателно изпълнение на всички задължения, предвидени в договора."

9. Създава се чл. 226¹:

„Чл. 226¹. (1) По искане на купувачите по договори за приватизация на дружества, за които не е открито производство по несъстоятелност или които не са в производство по ликвидация и спрямо които Агенцията има вземания за неустойки и/или вземания за цена, присъдени с влязло в сила съдебно решение, или за които е издаден изпълнителен лист, Агенцията може да сключи с тях спогодба или споразумение за разсрочване на вземането при наличие или представяне на обезпечение, което покрива размера на вземането и дължимите лихви за периода на разсрочването. Спогодба или споразумение може да се сключи и за неустойки, начислени от и предявени на купувачите за доброволно плащане, заедно с дължимите лихви.

(2) Периодът на разсрочване по ал. 1 може да е до 5 години, считано от датата на подписването на спогодбата или споразумението, като при подписването на спогодбата или споразумението купувачът трябва да е заплатил не по-малко от 5 на сто от задължението.

(3) При сключване на спогодба или споразумение по ал. 1 се съставя погасителен план, определящ размера на вноските в рамките на периода на разсрочване и падежите на вноските. При изпадане в забава от страна на купувача за заплащане на три вноски, съответно на която и да е от последните три вноски, на определените им падежи в погасителния план цялото задължение става незабавно изискуемо.

(4) От деня на сключването на спогодбата или споразумението по ал. 1 образуваните изпълнителни дела за събиране на вземанията - предмет на спогодбата или споразумението, се спират, като делата се възобновяват по искане на Агенцията при изпадане в забава от страна на купувача за заплащане на три вноски, съответно на която и да е от последните три вноски, на определените им падежи в погасителния план. Периодът, през който изпълнителното производство е спряно, не се отчита с оглед прилагането на чл. 433, ал. 1, т. 8 от Гражданския процесуален кодекс."

10. В чл. 22г ал. 4 се отменя.

11. В чл. 22д, ал. 1 т. 7 се отменя.

12. Членове 23 и 24 се отменят.

13. В чл. 25 ал. 1 се отменя.

14. В чл. 28, ал. 10 накрая се добавя „като продажбата им може да се извършва чрез електронната платформа по чл. 3а, ал. 1".

15. В чл. 31, ал. 3 думите „най-малко в два централни ежедневника" се заменят с „на интернет страницата на Агенцията за публичните предприятия и контрол".

16. В чл. 32, ал. 3 се създава т. 3:

„3. електронен търг."

17. Член 43 се отменя.

18. Навсякъде в закона думите „Агенция за приватизация и следприватизационен контрол" и „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол" се заменят съответно с „Агенция за публичните предприятия и контрол" и „Агенцията за публичните предприятия и контрол".

§ 7. В Закона за държавния служител (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 25, 99 и 110 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 95 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30 и 102 от 2006 г., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 43, 94 и 108 от 2008 г., бр. 35, 42, 74 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. - бр. 91 от 2010 г.; изм., бр. 97 от 2010 г., бр. 1, 18 и 100 от 2011 г., бр. 15, 20, 38 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 14, 24, 54 и 98 от 2015 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 38 от 2016 г.; изм., бр. 57, 81 и 105 от 2016 г., бр. 86 и 103 от 2017 г., бр. 7, 30, 38, 77 и 103 от 2018 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2019 г. - бр. 23 от 2019 г.) в чл. 7, ал. 3 накрая се добавя „освен в случаите, предвидени в Закона за публичните предприятия".

§ 8. В Кодекса на труда (обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г. - бр. 69 от 1995 г.; изм., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г. - бр. 52 от 1998 г.; изм., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110 от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 19, 27, 46, 76, 83 и 105 от 2005 г., бр. 24, 30, 48, 57, 68, 75, 102 и 105 от 2006 г., бр. 40, 46, 59, 64 и 104 от 2007 г., бр. 43, 94, 108 и 109 от 2008 г., бр. 35, 41 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. - бр. 91 от 2010 г.; изм., бр. 100 и 101 от 2010 г., бр. 18, 33, 61 и 82 от 2011 г., бр. 7, 15, 20 и 38 от 2012 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2012 г. - бр. 49 от 2012 г.; изм., бр. 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 104 от 2013 г., бр. 1, 27 и 61 от 2014 г., бр. 54, 61, 79 и 98 от 2015 г., бр. 8, 57, 59, 98 и 105 от 2016 г., бр. 85, 86, 96 и 102 от 2017 г. и бр. 7, 15, 30, 42, 59, 77, 91 и 92 от 2018 г.) в чл. 107а, ал. 2 накрая се добавя „освен в случаите, предвидени в Закона за публичните предприятия“.

§ 9. В Закона за сделките с компенсаторни инструменти (обн., ДВ, бр. 47 от 2002 г.; изм., бр. 71 от 2003 г., бр. 52 от 2007 г., бр. 18 от 2010 г. и бр. 61 от 2015 г.) навсякъде думите „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол“ се заменят с „Агенцията за публичните предприятия и контрол“.

§ 10. В Закона за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември 1990 г. (обн., ДВ, бр. 110 от 1993 г.; изм., бр. 112 от 1995 г., бр. 55 от 1997 г., бр. 12, 90, 103 и 111 от 1999 г., бр. 1 и 92 от 2000 г., бр. 28 и 46 от 2002 г., бр. 115 от 2004 г., бр. 33 от 2006 г., бр. 12 и 32 от 2009 г. и бр. 18 от 2010 г.) в чл. 12а, ал. 2 думите „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол“ се заменят с „Агенцията за публичните предприятия и контрол“.

§ 11. В Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (обн., ДВ, бр. 7 от 2018 г.; изм., бр. 20, 21, 41 и 98 от 2018 г. и бр. 1 и 17 от 2019 г.) в чл. 6, ал. 1, т. 20 думите „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол“ се заменят с „Агенцията за публичните предприятия и контрол“.

§ 12. В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г., бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г. и бр. 25 от 2019 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 44, ал. 1 думите „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол“ се заменят с „Агенцията за публичните предприятия и контрол“.

2. В чл. 45а ал. 2 и 3 се отменят.

3. В чл. 57 ал. 1 се отменя.

4. В чл. 78, ал. 2 думите „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол“ се заменят с „Агенцията за публичните предприятия и контрол“.

§ 13. В Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (обн., ДВ, бр. 102 от 2006 г.; изм., бр. 41, 57 и 109 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 25, 35, 42, 82 и 93 от 2009 г., бр. 18, 54 и 97 от 2010 г., бр. 23, 32 и 48 от 2011 г., бр. 25, 38, 87 и 103 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г., бр.

53 от 2014 г., бр. 79 от 2015 г., бр. 71 от 2016 г., бр. 13 и 103 от 2017 г., бр. 7 от 2018 г. и бр. 17 от 2019 г.) в чл. 3, ал. 1, т. 13 думите „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол“ се заменят с „Агенцията за публичните предприятия и контрол“.

§ 14. В Закона за концесиите (обн., ДВ, бр. 96 от 2017 г.; изм., бр. 103 от 2017 г., бр. 7 и 15 от 2018 г. и бр. 25 от 2019 г.) навсякъде думите „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол (АПСК)“ и „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол“ и абревиатурата „АПСК“ се заменят с „Агенцията за публичните предприятия и контрол“.

Законът е приет от 44-то Народно събрание на 26 септември 2019 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

За председател на Народното събрание: Емил Христов

**Заключителни разпоредби към ЗАКОН за държавния
бюджет на Република България за 2020 г.
(ДВ, бр. 100 от 20.12.2019 г., в сила от 01.01.2020 г.)**

§ 16. В Закона за публичните предприятия (ДВ, бр. 79 от 2019 г.) в § 1 от допълнителната разпоредба т. 9 се отменя.

**Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение на
Закона за лечебните заведения
(ДВ, бр. 85 от 02.10.2020 г., в сила от 02.10.2020 г.)**

§ 4. В Закона за публичните предприятия (обн., ДВ, бр. 79 от 2019 г.; изм., бр. 100 от 2019 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 20 ал. 3 се изменя така:

„(3) Не може да бъдат управители и изпълнителни членове на съветите на директорите и на управителните съвети лица, които работят по служебно или по трудово правоотношение, освен като преподаватели във висше училище.“

2. В чл. 22, ал. 2, изречение първо накрая се добавя „с изключение на съветите на директорите на държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ, за които се прилага разпоредбата на чл. 63, ал. 2, изречение второ от Закона за лечебните заведения“.

3. В преходните и заключителните разпоредби в § 3, ал. 4 накрая се добавя „с изключение на съставите на органите за управление и контрол на публичните предприятия - лечебни заведения по чл. 63, ал. 3 от Закона за лечебните заведения, които се привеждат в съответствие с изискванията му в 16-месечен срок“.